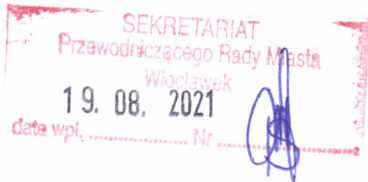

OPRK. 30. 074. 1. 118. 2021

Wydział Organizacyjno - Prawny i Kadry
Biuro Prawne

2021-08-12

Data wpl. .... Nr .....

UCHWAŁA Nr .....
RADY MIASTA WŁOCŁAWEK
z dnia .....

w sprawie przyjęcia „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021 – 2025”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372), art. 12 pkt. 11 w związku z art. 92 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 920 i z 2021 r. poz. 1038) oraz art.6 ust.2 pkt.1 i ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)

uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021 – 2025” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Włocławek.

RADCA PRAWNY

Jacek Kruszkowski
11111111

Dr. pod wkleśm [signature]

UZASADNIENIE

Obowiązek opracowania „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021 – 2025” wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt. 1 i ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Projekt „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021 – 2025” został poddany konsultacjom z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

PREZYDENT MIASTA

dr Marek Wojtkowski

INSPEKTOR

Alina Anisilewska

DYREKTOR WYDZIAŁU

Elzbieta Dynarska

SPRAWOZDANIE

ze złożonych wniosków i uwag w ramach konsultacji dotyczących projektu uchwały Rady Miasta Włocławek w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021-2025

Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie istnieje obowiązek konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych z Radą Działalności Pożytku Publicznego i organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ww. ustawy.

W oparciu o uchwałę Nr XLVI/227/10 Rady Miasta Włocławek z dnia 27 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, zmienioną uchwałą Nr XII/141/11 Rady Miasta Włocławek z dnia 29 sierpnia 2011 roku, Prezydent Miasta Włocławek Zarządzeniem Nr 236/2021 z dnia 7 czerwca 2021 roku zarządził przeprowadzenie w terminie do 25 czerwca 2021 roku konsultacji projektu Uchwały Rady Miasta Włocławek w sprawie przyjęcia Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021 – 2025, uprawnieni do wzięcia udziału w konsultacjach mogli wyrazić swoją opinię w formie pisemnej na formularzu konsultacyjnym, składanym:

1. osobiście, pocztą, do urny podawczej ma adres: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku ul. Ogniowa 8/10,
2. za pośrednictwem poczty elektronicznej, na adres: sekretariat@mopr.wloclawek.pl.

W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne wnioski i uwagi dotyczące projektu uchwały na formularzu konsultacyjnym.

Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego we Włocławku zaopiniowała pozytywnie projekt uchwały.

PREZYDENT MIASTA

dr Marek Wojtkowski

OPINIA NR 6/2021

z dnia 24.06.2021 roku

Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego dot. projektu uchwały Rady Miasta Włocławek w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021-2025”

Podstawa prawna : art. 41 i ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego we Włocławku na podstawie Uchwały Nr 6/2021 podjętej jednogłośnie w dniu 24.06.2021 r. **pozytywnie opiniuje** projekt uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021-2025”

Zbiro... Pol...
Przewodniczący Miejskiej
Rady Działalności Pożytku Publicznego

UCHWAŁA NR 6/2021

Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego we Włocławku
z dnia 24.06.2021r.

w sprawie wydania opinii
dot. projektu uchwały Rady Miasta Włocławek w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Włocławek
na lata 2021-2025”

Podstawa prawna : art. 41 i ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r.
o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

&1.

Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego we Włocławku w dniu 24.06.2021 roku podjęła
Uchwałę Nr 6/2021, w której pozytywnie opiniuje projekt uchwały Rady Miasta Włocławek w sprawie
przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021-2025”

&2.

Uchwała została podjęta jednogłośnie.

&3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Zożanna Polakowska
Przewodnicząca Miejskiej Rady
Działalności Pożytku Publicznego

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA WŁOCŁAWEK NA LATA 2021 - 2025**

**Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
Włocławek, 2021 r.**

Załącznik
do Uchwały Nr.....
Rady Miasta Włocławek
z dnia.....

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA WŁOCŁAWEK NA LATA 2021 - 2025**

**Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
Włocławek, 2021 r.**

Spis treści:

I. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie podstawy teoretyczne	5
1.1. Przemoc w rodzinie	5
1.2. Źródła przemocy w rodzinie	10
1.3. Skutki przemocy domowej.....	12
II. Diagnoza społeczna	14
III. Zasoby miasta Włocławek w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	19
3.1. Zasoby instytucji publicznych	19
3.2. Zasoby organizacji pozarządowych	20
3.3. Analiza SWOT.....	20
IV. Realizacja pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Włocławek.....	22
4.1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku	22
4.2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	27
4.3. Komenda Miejska Policji.....	28
4.4. Placówki oświatowe i Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	29
4.5. Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej i Poradnia Terapii Uzależnień	30
4.6. Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Grupy Robocze	31
V. Cele, zadania programu i kierunki działań	32
5.1. Cel główny i cele szczegółowe	32
5.2. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	32
5.3. Harmonogram działań.....	34
VI. Adresaci, miejsce i czas realizacji Programu	39
6.1. Adresaci Programu.....	39
6.2. Czas i miejsce realizacji	39
6.3. Koordynator Programu	39
6.4. Realizatorzy Programu.....	39
6.5. Partnerzy Programu.....	40
VII. Monitoring Programu	40
VIII. Zasady finansowania	40
Spis tabel.....	41
Spis wykresów.....	41
Bibliografia.....	42

Wprowadzenie

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021 – 2025 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji poprzedniego programu opracowanego na lata 2016 - 2020. Opracowanie aktualnego wyniku z zapisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 218), zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Celem strategicznym Programu jest

zapobieganie i ochrona przed przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin doznających przemocy.

Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Włocławka. Proponowane działania oparte zostały na zasadzie interdyscyplinarności, według której działania skierowane na rzecz pomocy rodzinie mają być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami instytucji i organizacji. Przytoczone dane statystyczne w części dotyczącej diagnozy społecznej miasta Włocławek mówią o znaczącym wzroście liczby podejmowanych działań przez służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Świadczy to o coraz większej skuteczności w zakresie profesjonalnej pomocy, jak również działań prewencyjnych oraz o rozwoju sieci instytucji współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowany jest nie tylko do instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Włocławek, ale także do lokalnej społeczności w szczególności do osób uwikłanych w przemoc. Jego zadaniem jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej oraz zmiana funkcjonujących w świadomości społecznej mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie, szczególnie tych, które służą jako argument do stosowania przemocy lub też do jej usprawiedliwiania, ukrywania czy bagatelizowania. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w porządku prawnym.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało rozpoznaniem skali zjawiska przemocy domowej we Włocławku przygotowanym na podstawie danych przedstawionych przez: Wydział Edukacji i Rozwoju Społecznego Urzędu Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,

Komendę Miejską Policji, Prokuraturę Rejonową, Sąd Rejonowy i inne instytucje. Podczas prac nad Programem zidentyfikowano potrzeby i zasoby, słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie we Włocławku. Analiza SWOT pozwoliła wyznaczyć cele i zadania programu adekwatne do lokalnych potrzeb mieszkańców miasta. Proponowane przedsięwzięcia mają charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2021-2025; w miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Program jest spójny z kierunkami działań przyjętymi w:

- Projekcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie na 2021 r.
- Programie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Gminie Miasto Włocławek na lata 2019 - 2021 (Uchwała Nr XV/161/2019 Rady Miasta Włocławek z dnia 29 października 2019 r.)
- Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r. (Uchwała XXIX/180/2020 Rady Miasta Włocławek z dnia 29 grudnia 2020 r.)

I. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie podstawy teoretyczne

1.1. Przemoc w rodzinie

Problem przemocy domowej występuje we wszystkich społeczeństwach i kręgach kulturowych, dotyka wszystkie grupy społeczne, dotyczyć może każdego człowieka bez względu na wiek, płeć, wykształcenie, czy status społeczny.

Przemoc jest jednym z najbardziej destrukcyjnych zjawisk, którego skutki wpływają niekorzystnie na bieżące i przyszłe funkcjonowanie człowieka. Przemoc powoduje destrukcję w wielu aspektach życia człowieka – rozpadają się więzi społeczne, pojawia się coraz więcej zachowań autodestrukcyjnych, związanych choćby z uzależnieniami. Jednocześnie osoby krzywdzone często ukrywają problem, dlatego wiele z nich doznaje przemocy latami, skrywając rozmiar doznawanej krzywdy. Konsekwencją tej sytuacji jest charakterystyczna dla osób doznających przemocy niska samoocena, bierne strategie radzenia sobie ze stresem, silna zależność, lęk, obniżony nastrój, izolacja społeczna, skłonność do obwiniania się, liczne dolegliwości somatyczne. Udzielenie pomocy rodzinie, która doświadcza przemocy jest niezbędne, ponieważ niezatrzymana przemoc eskaluje i powoduje coraz większe cierpienie, a złe traktowanie niesie ze sobą negatywne skutki dla członków rodziny oraz wywiera wpływ na dalsze, dorosłe życie dzieci, a tym samym na społeczności lokalne. Przemocy w rodzinie, niezależnie jaką formę przybiera, nic nie usprawiedliwia. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma również dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że najlepszym i najbardziej skutecznym sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie/nadużywanie alkoholu. Wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu jest pod jego wpływem. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

Cechy przemocy w rodzinie:

- jest zjawiskiem wynikającym z działania człowieka – działanie lub zaniechanie działań jest dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym;
- jest procesem, gdyż nie pojawia się zniemacka i tworzy cykle;
- ma tendencje do powtarzania się i rzadko jest jednorazowym epizodem;

- jest intencjonalna – zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu;
- wykorzystuje przewagę sił, uniemożliwiając samoobronę i opiera się na władzy i kontroli, dominacji i uległości;
- narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny - powoduje szkody i cierpienie u osób, których dotyka.

Według definicji przyjmowanej przez polskich specjalistów **przemoc domowa** to działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym; z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił lub władzy; godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne czy psychiczne); powodujące u nich szkody lub cierpienie.¹ Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej.

Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie to przestępstwo, którego odmiany określone są w różnych kodeksach i odpowiednio karane. Najczęściej stosowany artykuł 207 Kodeksu Karnego dotyczy znęcania się fizycznego lub moralnego nad członkiem rodziny i przewiduje za nie karę pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 5 lat. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218) określa przemoc, jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodzin (którymi w rozumieniu art. 115 § 11 k.k. są: małżonkowie, wstępni, zstępni, rodzeństwo, powinowaci w tej samej linii lub stopniu, osoby pozostające w stosunku przysposobienia oraz ich małżonkowie, a także osoby pozostające we wspólnym pożyciu, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące lub gospodarujące), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”²

¹ J. Mellibruda, *Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie, Przewodnik do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, Instytut Psychologii Zdrowia PTP, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, 2005, s. 9

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218)

Przemoc można ujmować w kilku wymiarach³:

Intencjonalność	Czyli zamierzone działanie, którego celem jest kontrolowanie i podporządkowanie osoby.
Dysproporcja siły	Jedna ze stron ma przewagę: osoba doświadczająca przemocy jest słabsza, a osoba stosująca przemoc jest silniejsza fizycznie, materialnie, kulturowo, psychicznie, społecznie.
Naruszenie praw i dóbr osobistych	Osoba stosująca przemoc narusza je wykorzystując przewagę siły, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, zdrowia, wolności, prywatności, tajemnicy korespondencji.

Definicja wynikająca z art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ujmuje te wymiary określając, że przemoc to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (...), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność (również seksualną), powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą⁴.

Przemoc może przejawiać się w różnych formach: fizycznej, psychicznej, emocjonalnej, seksualnej, ekonomicznej, zaniedbywania osoby zależnej (dziecka, osoby starszej, niepełnosprawnej). Często akty przemocy występują łącznie. Fizyczna przemoc nie istnieje bez przemocy psychicznej, natomiast przemoc seksualna to zarówno fizyczna, jak i psychiczna forma wyrządzania krzywdy. Każdą formę można zakwalifikować jako czynną lub bierną. Charakterystyczne dla przemocy czynnej jest skierowanie przez stosującego działań krzywdzących wprost na osobę ich doświadczającą (krzywdzących psychicznie, fizycznie, seksualnie). Natomiast przemoc bierna, to zaniedbywanie psychiczne, fizyczne, seksualne. W poszczególnych formach przemocy można zaobserwować zachowania i znamiona, które przedstawiono w tabeli.

³ H. D. Sasal, *Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie*, Wydawnictwo Edukacyjne PARPA, Warszawa 2005, op. cit. s. 28.

⁴ Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy...

Tabela 1. Rodzaje i znamiona przemocy

FORMA PRZEMOCY	ZACHOWANIA I ZNAMIONA
FIZYCZNA	Popychanie, poszturchiwanie, szczypanie, klapsy, policzkowanie, uderzanie, rzucanie przedmiotami, obezwładnianie, kopanie, gryzienie, drapanie, ciągnięcie za włosy, wykręcanie rąk, duszenie, przypalanie, topienie, trucie, zamykanie, głodzenie, wyrzucanie z domu, narażenie na wyziębienie, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, narażenie na niebezpieczeństwo, nieudzielenie pomocy.
PSYCHICZNA	Nieuchwytność, nie zostawiająca widocznych śladów, powodujące pogorszenie funkcjonowania w skutek obniżenia możliwości intelektualnych i psychicznych w wyniku doznawania, np. poniżanie, upokarzanie, wyzywanie, odrzucenie, izolowanie, narzucanie własnych sądów, ograniczanie snu, pożywienia, wrzeszczenie, głośne wyzwiska, oczernianie, wyszydzanie.
SEKSUALNA	Wymuszanie zachowań wbrew woli w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych stosującego przemoc, np: gwałt, stosunek analny, oralny, filmowanie, fotografowanie podczas aktywności seksualnej, rozbieranie z użyciem siły, zmuszanie do oglądania pornografii, używanie przedmiotów, groźby, szantaż.
ZANIEDBANIE	Niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych osoby zależnej, np: niedożywienie, pozbawienie opieki (również medycznej), ignorowanie potrzeb materialnych, obojętność, lekceważenie emocjonalne, nieokazywanie uczuć, niezaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych, brak prawidłowej stymulacji poznawczej w rozwoju dziecka, porzucenie dziecka.

Źródło: opracowanie własne na podstawie literatury

Moralna ocena przemocy powinna powstrzymywać sprawców i motywować świadków do pomagania. Przemoc to krzywdzenie słabszego, które jest złem moralnym, a sprawca powinien we własnym sumieniu dokonać rozliczenia, zaś jego czyn powinien podlegać potępieniu ze strony społeczeństwa.

Z perspektywy społecznej zwracamy uwagę na czynniki zawarte w obyczajach i postawach społecznych, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Z drugiej strony, w obronie przed przemocą mogą organizować się znaczące siły społeczne i wywierać wpływ na stan spraw publicznych i życie. Prosty podział form, uwzględniający zachowanie osoby stosującej przemoc, przedstawia w swojej koncepcji Jerzy Mellibruda⁵. Opisuje dwa rodzaje: przemoc spontaniczną i instrumentalną, nadając pierwszej określenie „gorąca”, natomiast drugiej – „chłodna”.

⁵ J. Mellibruda, *Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie*, [w:] http://www.niebieskalinia.pl/przewodnik_ustawa/poradnik_-_eksperti_radza/01._Jerzy_Mellibruda.pdf

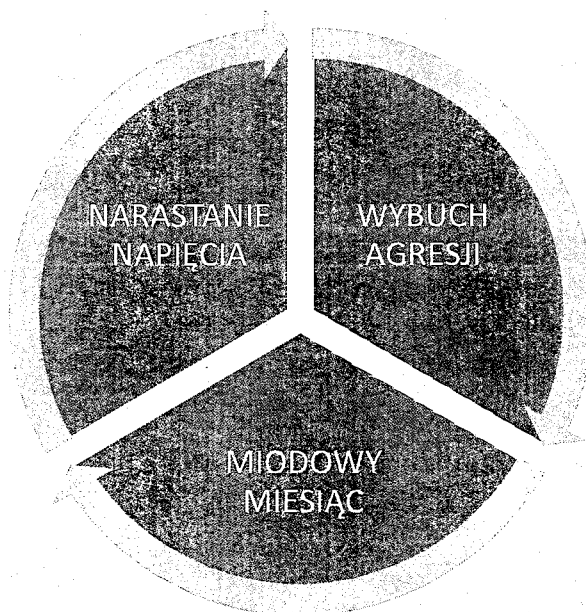
Tabela 2. Formy przemocy według J. Mellibrudy

SPONTANICZNA - GORAĆA	INSTRUMENTALNA - CHŁODNA
furia, niepowstrzymana fala uczuć gniewu i wściekłości; w tym przypadku ma miejsce utrata kontroli emocji i zachowania; charakterystyczne są: krzyki, głośne wyzwiska, rękoczyn, gwałtowne zadawanie bólu.	realizacja utrwalonego wzoru postępowania, często zaczerpniętego z domu rodzinnego, zazwyczaj stosowana z premedytacją; jest wyrazem autorytarnych stosunków w rodzinie, powoduje ból psychiczny i obniża poczucie własnej wartości.

Źródło: opracowanie własne na podstawie literatury

Zwykle przemoc powtarza się według zauważalnych prawidłowości, następujących po sobie faz: budowania napięcia, gwałtownego rozładowania, skruchy (miodowego miesiąca)⁶. Według Eleonory Walker wraz z utrwaleniem przemocy fazy narastania napięcia występują coraz częściej, dłuższe i bardziej niszczące są fazy gwałtownego rozładowania, a fazy miodowego miesiąca są coraz krótsze i coraz mniej intensywne. Każdą z nich cechują charakterystyczne zachowania i sytuacje.

Wykres 1. Cykl przemocy w rodzinie

⁶ H. D. Sasal, *Przewodnik do procedury...*, op. cit. s. 29 i następne

Faza narastania napięcia i agresywności sprawcy - każdy drobiazg wywołuje jego irytację, często się denerwuje, jest nieprzyjemny w kontaktach, zaczyna więcej pić, prowokuje kłótnie, staje się coraz bardziej niebezpieczny. Jest to faza bardzo przykra dla ofiary, która stara się opanować sytuację, oddalić zagrożenie poprzez dostosowanie się do sytuacji, wywiązuje się skrupulatnie ze swoich obowiązków, stara się być szczególnie miła dla sprawcy. Często pojawiają się u niej różne dolegliwości fizyczne: bóle żołądka, bezsenność, utrata apetytu - wpada w apatię lub ogarnia ją silny niepokój. Zdarza się, że ofiara nie może już wytrzymać napięcia i sama prowokuje do ataku ze strony sprawcy; po prostu, „chce mieć to już za sobą”;

Faza eksplozji gniewu i złości, gwałtownej przemocy – dla osoby doznającej przemocy szczególnie dokuczliwa – sprawca staje się bardzo gwałtowny, często wpada w gniew, z mało istotnych powodów dochodzi do ataku agresji i rozładowania złości, ofiara doznaje zranień fizycznych i psychicznych, znajduje się w stanie szoku, stara się uspokoić sprawcę, ochronić siebie, odczuwa przerażenie, złość, bezradność z powodu niemożliwości uspokojenia i złagodzenia gniewu sprawcy, odczuwa również wstyd, traci ochotę do życia. Skutki tej fazy są zazwyczaj widoczne w postaci obrażeń ciała, aż do pobicia ze skutkiem śmiertelnym,

Faza miodowego miesiąca jest okresem przemijającym – wszystko się zmienia, gdy partner wyładował już swoją złość i zaczyna zdawać sobie sprawę z tego, co zrobił. Nagle staje się inną osobą, stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie i usprawiedliwienie, przeżywa poczucie winy, okazuje skruchę, przeprosza, obiecuje, że to się nigdy nie powtórzy, zaczyna okazywać ciepło i miłość, staje się znów podobny do tego mężczyzny, którego kobieta pokochała i z jakim się związała. Przynosi kwiaty, zachowuje się tak, jakby nigdy nic się nie stało. Kobieta zaczyna wierzyć, że przemoc była incydentem, że partner się zmienił, czasem myśli, że być może ona jednak jakoś zawiniła, poszukuje winy w sobie, zaczyna go usprawiedliwiać. Czuje się znów kochana, spełniają się marzenia o miłości i szczęśliwym życiu – te, z którymi wchodziła w związek.⁷

1.2. Źródła przemocy w rodzinie

Analizując problem przemocy w rodzinie należy się zastanowić, dlaczego do niej dochodzi, jakie są jej źródła, jakie powoduje skutki oraz jak zapobiegać temu zjawisku. Nie istnieje jedno, proste wyjaśnienie dotyczące występowania przemocy w domu, a jej przyczyn nie można określić jednym zdaniem, czy też jednym czynnikiem, bowiem przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wieloaspektowym.

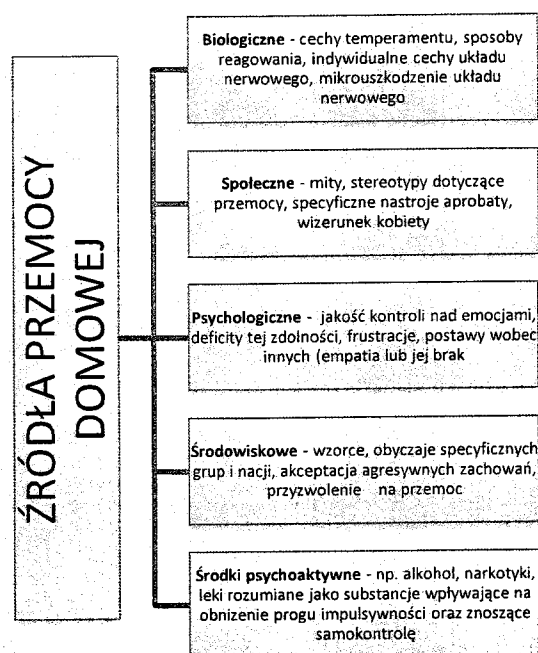
⁷ J. Mellibruda, *Przemoc domowa. O przemocy domowej. Poradnik dla lekarza pediatry*. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa, 1998, s.18

Istnieje wiele teorii na wyjaśnienie przyczyn występowania przemocy w rodzinie. Niektóre z nich koncentrują się na jednostkach i szukają wyjaśnienia w przyczynach osobistych takich jak: używanie alkoholu czy narkotyków, zachowanie się ofiary, choroba psychiczna, stres, frustracja, brak więzi emocjonalnej czy brutalność w domu rodzinnym; inne doszukują się przyczyn przemocy we wpływie kultury na jednostkę społeczną oraz wpływie rodziny pierwotnej.⁸

Przeprowadzane badania potwierdzają, że osoby stosujące przemoc we własnej rodzinie są zazwyczaj dziećmi pochodzącymi z rodzin, w których przemoc miała miejsce. Chłopcy wychowywani w takich rodzinach, częściej stają się sprawcami, a dziewczęta ofiarami przemocy. Nie bez znaczenia w kolejnych etapach życia jednostki pozostaje również wpływ kultury, instytucji czy organizacji: szkoły, wojska, zakładu poprawczego czy karnego, które kształtują modele zachowań ludzi młodych – bardzo często zachowań przemocowych.

Źródła przemocy domowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie literatury

⁸ S. Kluczyńska, *Zasady pomocy psychologicznej dla dorosłych ofiar przemocy w rodzinie, Przewodnik do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, Instytut Psychologii Zdrowia PTP, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, 2005, s. 24

1.3. Skutki przemocy domowej

Chociaż uzyskanie dokładnych danych na temat rozmiarów przemocy domowej okazuje się niemożliwe, to skutki tej przemocy są całkowicie wyraźne i namacalne. Wielu ludzi uważa, że bicie jest dobrą metodą wychowawczą w stosunku do dzieci, a w niektórych środowiskach pochwalana jest również przemoc wśród partnerów. Potwierdzenie stanowią liczne powiedzenia i przysłowia pokazujące dobre strony bicia np.: „*gdy mąż żony nie bije, to jej wątroba gnije*”, czy też powiedzenie „*mnie ojciec bil i wyrosłem na porządnego człowieka*”.

Jak podaje literatura przedmiotu coraz większa wiedza na temat przemocy domowej pokazuje, że jest wręcz przeciwnie. Bicie uczy posłuszeństwa na krótko, natomiast w dłuższym okresie czasu powoduje ogromne szkody. Najbardziej widocznymi i oczywistymi skutkami przemocy są obrażenia cielesne, ale znacznie bardziej niszczące od urazów fizycznych są skutki psychiczne doświadczanej przemocy. Psychologiczna presja i ciągłe napięcie może być przyczyną wielu chorób psychosomatycznych, takich jak: bóle głowy, żołądka, problemy z jedzeniem, trudności z nauką, koszmary senne, nocne moczenie. Skutki przemocy nie dotyczą wyłącznie osób doznających przemocy. Przemoc stanowi również niebezpieczeństwo dla członków rodziny bądź innych osób podejmujących interwencję, a także samego sprawcy.

Cechy osób doznających przemocy lub obserwujących przemoc to: agresywność, wrogość w stosunku do innych ludzi, mniejsza odpowiedzialność za wszystko, co w życiu robią, trudności w kontaktach z innymi ludźmi (mniejsza komunikatywność, większa drażliwość, nieufność), życie w rozbitych rodzinach, brak utrzymywania kontaktów z najbliższymi krewnymi, częstsze ponoszenie porażek zawodowych, trudności w osiągnięciu ważnych życiowych celów, trudności w założeniu rodziny (model założonej rodziny jest bardzo często podobny do pierwotnej).

Według literatury przedmiotu, dzieci wychowujące się w rodzinach, w których występowała przemoc, wykazują skłonności do zachowań agresywnych w dorosłym życiu, przeżywają ciągły strach i niepokój. Obawiają się o zdrowie swoich rodziców i własne, czują się odpowiedzialne za przemoc i charakteryzują się ambiwalencją uczuć. Jednocześnie kochają i nienawidzą sprawcę przemocy. Mają kłopoty w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami, nie potrafią zaufać innym. Często czują się przygniecione ciężarem swojej bezsilności wobec przemocy w domu, uciekają z domu, mają problemy z koncentracją uwagi na nauce, a nawet podejmują próby samobójcze. Konsekwencją życia w ciągłym stresie mogą być zaburzenia mowy, dolegliwości somatyczne (bóle głowy, żołądka, itp). Takie zachowania to najczęściej ze strony dzieci „wołanie o pomoc”.

Dziecko doświadczające krzywd przyjmuje postawy – role, którymi komunikuje otoczeniu sytuację, w jakiej wychowuje się:

strażnik – blokuje informacje, chwali drobne przejawy „ludzkiego oblicza” rodzica, komunikuje się poufnie, by nie stracić rodziców, chroni rodzinę,

oskarżyciel - komunikuje wprost, bezpośrednio, zwykle dziecko starsze, ma nadzieję na poprawę, w rodzinie wielodzietnej jest reprezentantem rodzeństwa,

ślimak - zaszywa się, introwertyk, nie opowiada o tym, co się dzieje, zazwyczaj szybko opuszcza rodzinę; w przyszłości może chorować i mieć zaburzenia,

pacjent - zwykle dziecko młodsze; zapada na różnego rodzaju choroby - sprowadza na siebie uwagę, czym „poprawia atmosferę” lub jest to powodem obwiniania i rozładowania⁹.

Dorosły – wychowywany w atmosferze przemocy, będzie odmiennie uczestniczył w życiu społecznym i inaczej funkcjonował psychicznie. Poczucie ciągłego zagrożenia i konieczności ochrony przed nim uczy postrzegać świat jako niebezpieczny i możliwy do opanowania jedynie siłą fizyczną i agresją. Jest to wynikiem braku wystarczających umiejętności społecznych oraz interpersonalnych i wpływa na brak możliwości zbudowania zdrowego związku. Udział w życiu społecznym jest obciążony brakiem zaufania, trudnościami w nawiązaniu i utrzymaniu bliskich relacji, niezdolnością do odczuwania, nierealistycznymi oczekiwaniami wobec otoczenia, nadmierną zależnością lub tendencją do dominacji. Możliwe są również: alkoholizowanie się i prezentowanie postaw antyspołecznych. Funkcjonowanie psychiczne jest obciążone stłumionymi w dzieciństwie reakcjami na doznawane krzywdy: powinny wystąpić złość i cierpienie, a dzieci tłumią uczucia i wypierają wspomnienia, a nawet idealizują krzywdzących rodziców. W przyszłości mogą nie pamiętać wyrządzonych im krzywd, jednak w sferze funkcjonowania psychicznego potencjalnie wystąpią: problemy emocjonalne, wzmożona czujność, drażliwość, strach, niepokój, lęk przed śmiercią, poczucie winy, ataki na ciało, próby samobójcze, zachowania regresywne, nieprawidłowy rozwój osobowości, zaburzenia funkcji poznawczych, nadpobudliwość psychoruchowa, zaburzenia snu, łaknienia, seksualizacja zachowań i mowy. Skutki przemocy w rodzinie to nie tylko mniejsze urazy ofiary, ale także hospitalizowanie osób pokrzywdzonych, korzystanie z pomocy lekarskiej, interwencje policji, pomocy społecznej. To również rozpad rodziny, problemy wychowawcze z dziećmi, czyny przestępcze popełniane przez członków rodziny.

---

⁹ M. Łuszczynska, *Praca socjalna z rodziną przemocową - aspekty prawne, badania, teoria, przegląd wybranych metod*, [w:] (red) Sędzicki M. *Rodzina i dziecko w obszarze pracy socjalnej*, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2010

II. Diagnoza społeczna

Badanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne ze względu na wiele czynników, takich jak uwarunkowania kulturowe czy społeczne, które utrudniają bądź wręcz uniemożliwiają ujawnienie informacji o sytuacji rodziny na zewnątrz. Nadal wiele przypadków przemocy w rodzinie nie jest zgłaszanych organom ścigania, przede wszystkim z powodu wstydu oraz utrzymującej się niewiary w skuteczność prawa i obowiązujących procedur, a także nie zawsze właściwego funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za ściganie i karanie (policja, prokuratura, sądy), zbyt słabego, w stosunku do potrzeb systemu wsparcia dla ofiar przemocy, jak również niewystarczającej świadomości społecznej dotyczącej tego rodzaju przestępstw (także konieczności karania sprawców przez prawo). Liczba przypadków przemocy w rodzinie, uwidoczniona w statystykach przestępczości jest więc z pewnością znacznie mniejsza od prawdziwej liczby takich przestępstw. Poradzenie sobie z problemem bez pomocy z zewnątrz jest zazwyczaj bardzo trudne. W rozpoznawaniu i rozwiązywaniu tego rodzaju problemów bardzo ważna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym tworzenie koalicji lokalnych.

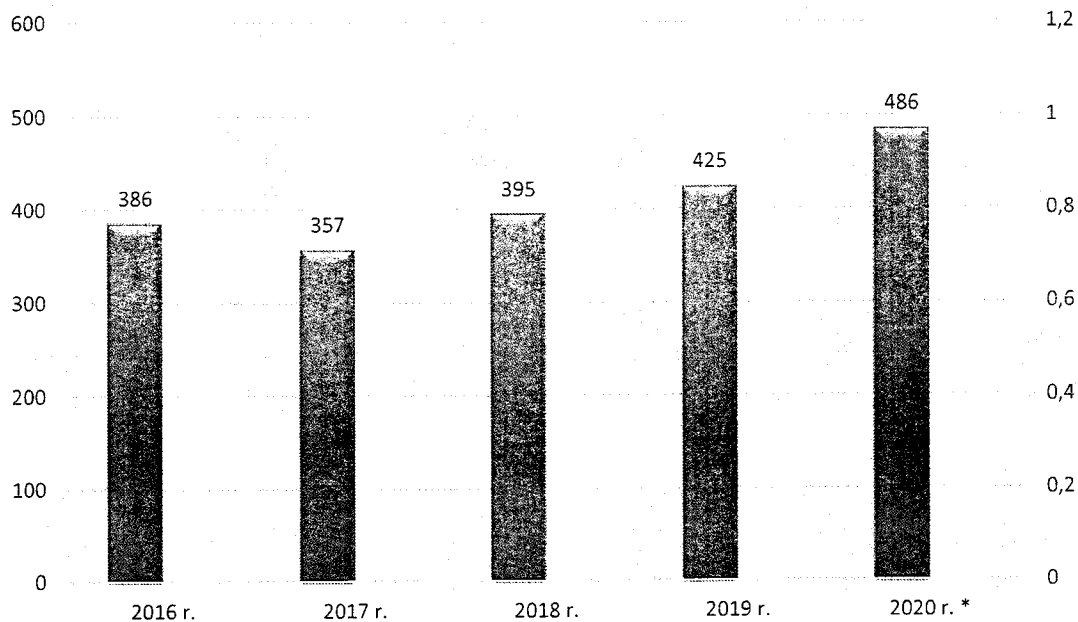
Tabela Nr 3. Zestawienie zbiorcze „Niebieskie Karty” za lata 2016 – 2019, które wpłynęły do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie we Włocławku

ROK	MOPR	POLICJA	OŚWIATA	OCHRONA ZDROWIA	MKRPA	OGÓLEM
2016	61	314	9	2	0	386
2017	52	295	10	0	0	357
2018	53	330	11	1	0	395
2019	65	352	8	0	0	425
2020	73	406	6	0	1	486

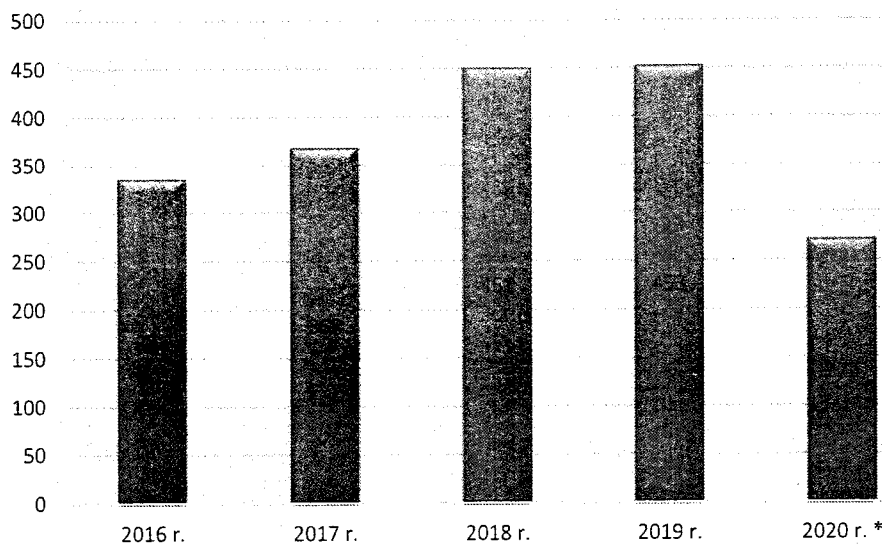
Źródło: *Opracowanie własne*

Powyższe zestawienie wskazuje na utrzymującą się dużą ilość i wzrost wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na terenie miasta Włocławek. Tendencję wzrostową wyraźnie zobrazowano na poniższym wykresie.

Wykres nr 2. Liczba „Niebieskich Kart” w latach 2016-2020 w mieście Włocławek

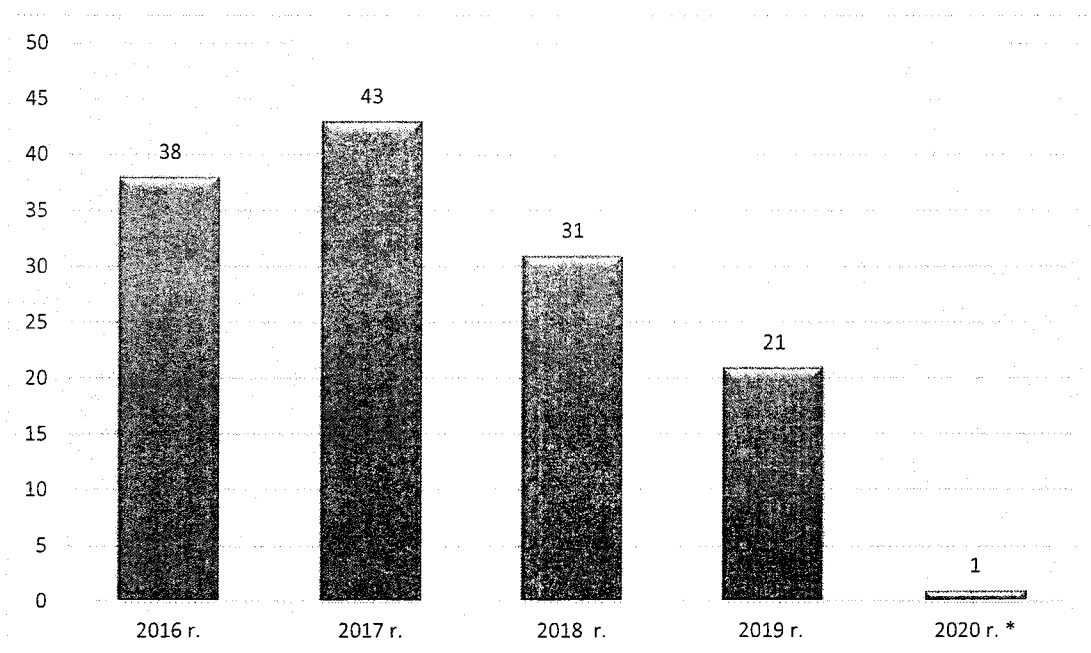
Wykres nr 3. Liczba zatrzymań sprawców przemocy w rodzinie

*Stan na podstawie informacji KMP Włocławek na dzień 20.10.2020 r.

Liczba zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie na przestrzeni lat 2016 – 2020 kształtowała się w sposób rosnący. W 2016 r. było to 336 osób, natomiast w 2019 r. 453 osoby. Widoczny jest wzrost o 34%.

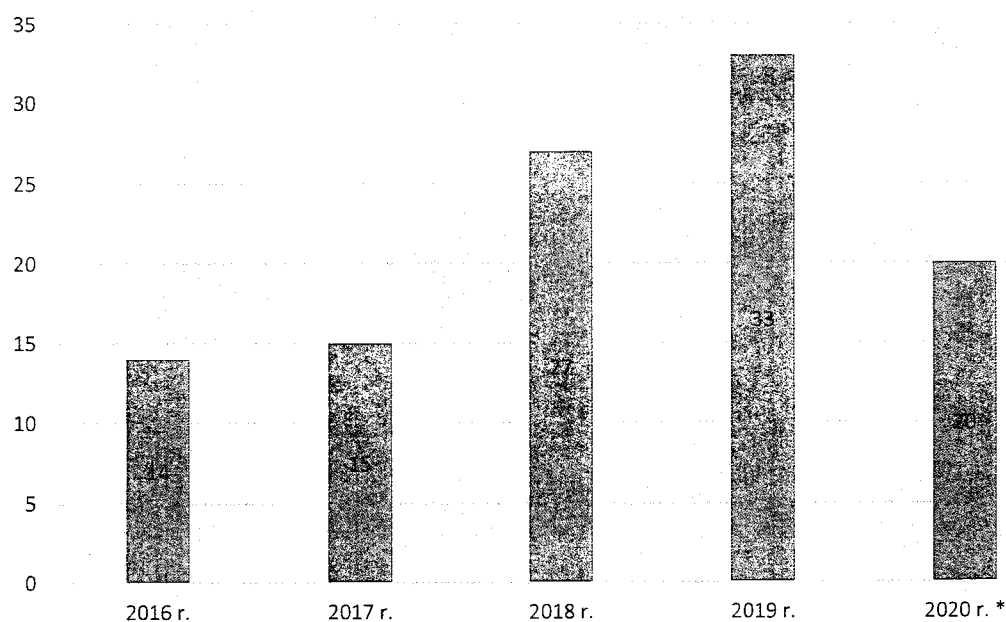
Wykres nr 4. Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o nałożenie obowiązku leczenia

*Stan na podstawie informacji z MKRPA Włocławek na dzień 20.10.2020 r.

Liczba wniosków skierowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2016 - 2017 utrzymywała się na podobnym poziomie, w pozostałych latach osoby indentyfikowane jako nadużywające alkoholu, dobrowolnie podejmowały leczenie. Stąd widoczny jest spadek liczby składanych wniosków o przymusowe leczenie. Dotyczy to również 2020 r. Z 21 przesłanych wniosków do Komisji, 14 osób dobrowolnie poddało się leczeniu, wobec pozostałych 6 toczą się czynności administracyjne, a jeden został przekazany do Sądu Rejonowego.

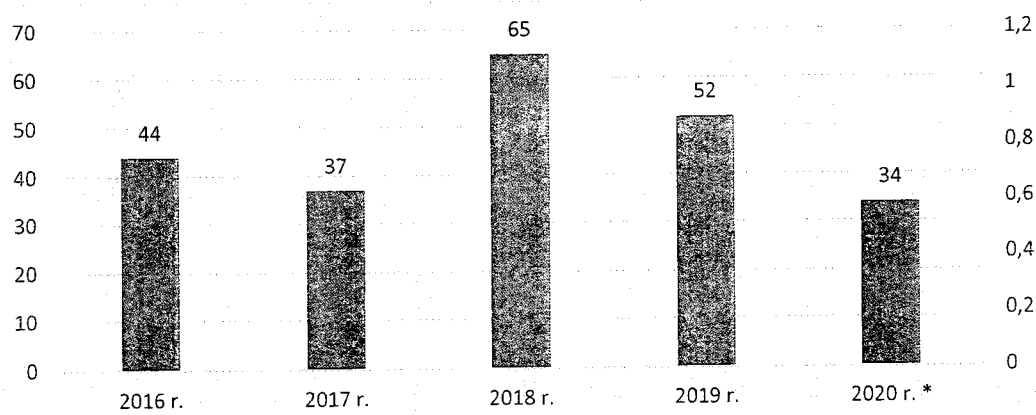
Wykres nr 5. Liczba wniosków skierowanych do Sądu o tymczasowe aresztowanie

*Stan na podstawie informacji z Prokuratury Rejonowej we Włocławku na dzień 20.10.2020 r.

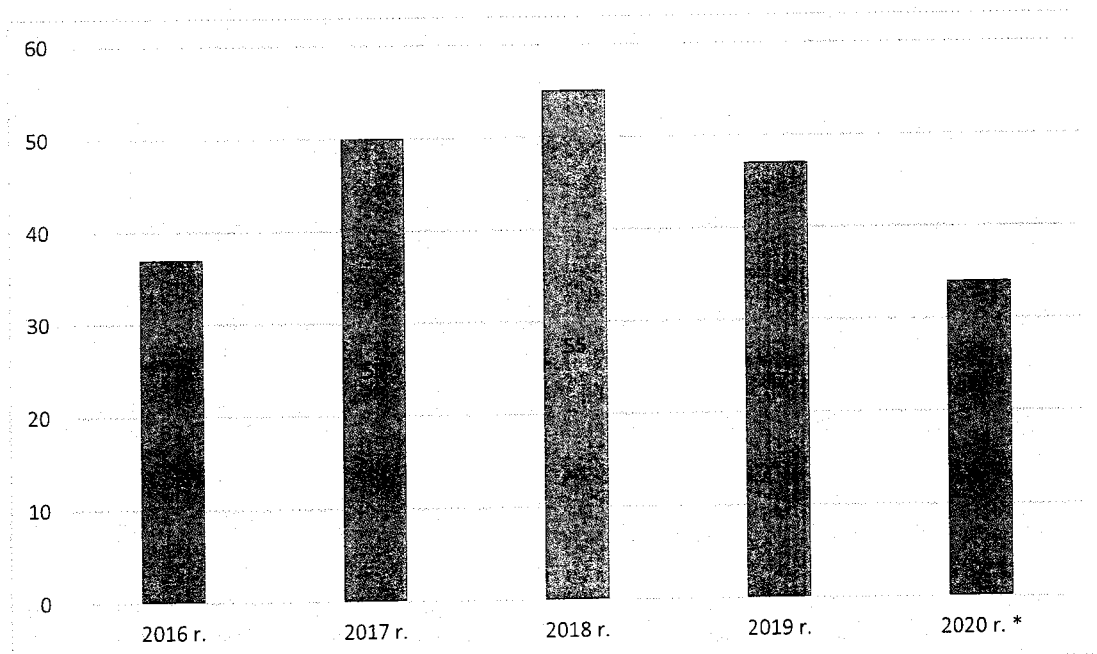
Według danych Prokuratury Rejonowej w latach 2016 - 2019 doszło do znacznego wzrostu liczby wniosków złożonych do Sądu Rejonowego o tymczasowe aresztowanie sprawców przemocy w rodzinie. Podobna tendencja zauważalna jest w przypadku liczb zakazów zbliżania się do osoby poszkodowanej w związku z przemocą w rodzinie (wykres 6) oraz liczbą nakazów opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy (wykres 7). Jest to pozytywny wzrost świadczący o dążeniu do zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy w rodzinie, atym samym zmierzającym do poprawy ich sytuacji życiowej. Bowiem jednym z najważniejszych elementów przerwania przemocy w rodzinie jest czasowa izolacja sprawcy od ofiary.

Wykres nr 6. Liczba zakazów zbliżenia się do osoby poszkodowanej wydanych w związku z przemocą w rodzinie

*Stan na podstawie informacji KMP Włocławek na dzień 20.10.2020 r.

Wykres nr 7. Liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy w rodzinie

*Stan na podstawie informacji KMP Włocławek na dzień 20.10.2020 r.

III. Zasoby miasta Włocławek w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

3.1. Zasoby instytucji publicznych

1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Włocławek

ul. Ogniowa 8/10, tel. 54 423 23 00, e-mail sekretariat@mopr.wloclawek.pl

a) Sekcja Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej ul. Żytnia 58, tel. 54 413 50 96, e-mail interwencja.kryzysowa@mopr.wloclawek.pl

b) Osiedlowe Sekcje Pomocy Społecznej MOPR:

Osiedlowa Sekcja Pomocy Społecznej nr 1 „Śródmieście”,

ul. Ogniowa 8/10, tel. 54 423 23 65, e-mail ospssrodmiescie@mopr.wloclawek.pl

Osiedlowa Sekcja Pomocy Społecznej nr 2 „Zazamcze”,

ul. Wieniecka 42, tel. 54 411 19 60, e-mail ospszazamcze@mopr.wloclawek.pl

Osiedlowa Sekcja Pomocy Społecznej nr 3 „Wschód”,

ul. Żytnia 58, tel. 54 412 23 83, e-mail ospswschod@mopr.wloclawek.pl

Osiedlowa Sekcja Pomocy Społecznej nr 4 „Południe”,

ul. Kaliska 7, tel. 54 413 34 60 e-mail ospspoludnie@mopr.wloclawek.pl

filia Michelin, ul. Kościelna 2, tel. 54 413 23 41

e-mail michelin@mopr.wloclawek.pl

c) Placówki wsparcia dziennego:

Świetlica „Zachęta”, ul. Wieniecka 42, tel. 54 411 03 94;

Świetlica „Zacisze”, ul. Zakręt 8, tel. 609 986 644;

Świetlica „Zapiecek”, ul. 3 Maja 6, tel. 54 411 23 15;

Świetlica „Zefir”, ul. Kaliska 7, tel. 54 411 62 61;

Świetlica „Zorza”, Włocławek, ul. Żytnia 58, tel. 54 413 54 41

d) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, ul. Żytnia 58, tel. 54 413 50 95 lub 668 025 026, e-mail sow@mopr.wloclawek.pl

2. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze

- a) Centrum Opieki nad Dzieckiem, ul. Łubna 17, tel. 54 233 82 64;
  - b) Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Maluch”, ul. Sielska 3, tel. 54 236 12 62;
  - c) Integracyjny Dom Dziecka „Paulinka”, ul. Pszczela 20, tel. 54 235 52 60;
  - d) Dom Dziecka „Caritas” Diecezji Włocławskiej, ul. Leśna 2A, tel. 54 233 00 60;
3. Komenda Miejska Policji, Włocławek, ul. Okrężna 25, tel: 997, 112
  4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ul. Kościuszki 12, tel: 54 414 43 53
  5. Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej, ul. Kilińskiego 16, tel: 54 231 10 62
  6. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ul. Wojska Polskiego 27, tel. 54 232 59 18.

3.2. Zasoby organizacji pozarządowych

1. Sąd Rejonowy, ul. Kilińskiego 20, tel. 54 422 26 00
2. Prokuratura Rejonowa, ul. Okrężna 2 c, tel. 54 237 64 00
3. Schronisko dla Bezdomnych Kobiet i Mężczyzn „Caritas”, ul. Karnkowskiego 7, tel. 54 232 78 67
4. „Caritas” Diecezji Włocławskiej, ul. Wojska Polskiego 2 tel. 54 231 26 53
5. Polski Komitet Pomocy Społecznej, ul. Związków Zawodowych 18, tel. 54 232 10 96
6. Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia, ul. Stodólna 70, tel. 54 412 53 42
7. Poradnia Terapii Uzależnień, ul. Kaliska 104 a, tel. 54 234 97 80
8. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, ul. Kaliska 1, tel. 54 411 99 86
9. Fundacja „Samotna Mama”, ul. Okrężna 21, tel. 54 231 91 00
10. Fundacja „Dies Mei”, ul. Kościuszki 26, tel. 663 584 259
11. Przychodnia Specjalistyczna „MULTIMED” ul. Piekarska 5, tel. 533 613 613.

3.3. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji mocnych (Strengths) i słabych (Weaknesses) stron oraz badania szans (Opportunities) i zagrożeń (Threats), jakie stoją przed Programem. Jest oparta na klasyfikacji dzielącej wszystkie czynniki mające na niego wpływ na kategorie:

Wewnętrzne pozytywne – mocne strony, czyli atuty organizacji. Mocne strony, to walory organizacji, które w pozytywny sposób ją wyróżniają.

Wewnętrzne negatywne – słabe strony. Słabe strony, to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji.

Zewnętrzne pozytywne – szanse. Szanse to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.

Zewnętrzne negatywne – zagrożenia. Zagrożenia to wszystkie czynniki, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania.

Wykorzystując analizę SWOT do diagnozowania i analizy zasobów i przeszkód zewnętrznych i wewnętrznych proponowanego programu, przeprowadzone zostaną trzy etapy postępowania:

- identyfikacja i analiza mocnych i słabych stron,
- identyfikacja i analiza szans i zagrożeń,
- określenie prawdopodobieństwa zrealizowania założeń proponowanego Programu.

Tabela nr 4. Analiza SWOT

	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
WEWNĘTRZNE	<p>sprawne działanie Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Grup Roboczych powoływanych do indywidualnych przypadków przemocy w rodzinie</p> <p>dostęp do bezpłatnego poradnictwa prawnego, psychologicznego i pedagogicznego</p> <p>funkcjonowanie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie</p> <p>dostępność do szkoleń dla pracowników</p> <p>wysoka gotowość pracowników instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy do podejmowania szkoleń i podnoszenia kwalifikacji</p> <p>dobrze rozwinięta sieć instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>upowszechnianie kampanii społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;</p> <p>funkcjonowanie w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie we Włocławku wewnętrznej procedury zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie</p>	<p>niewystraszający przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami</p> <p>niewystraszająca liczba specjalistycznych szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych w zakresie diagnozowania zjawiska przemocy oraz szkoleń interdyscyplinarnych</p> <p>wtórna wiktyimizacja ofiar przemocy spowodowana działaniami służb</p> <p>niewystarczająca oferta wsparcia merytorycznego dla pracowników zaangażowanych w działania</p> <p>duże obciążenie pracą pracowników socjalnych/duża liczba środowisk wymagających pracy socjalnej</p> <p>wypalenie zawodowe pracowników obszaru przeciwdziałania przemocy</p> <p>biurokratyzacja obszaru wspierania rodziny</p>

	SZANSE	ZAGROŻENIA
ZEWNETRZNE	<p>zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w zakresie postępowania zobowiązującego sprawcę przemocy do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z ofiarą przemocy</p> <p>rozwijanie dostępu do specjalistycznego wsparcia rodziny</p> <p>wzrastająca liczba doświadczeń i dobrych praktyk dotyczących działań w ramach zespołów interdyscyplinarnych</p> <p>kampanie i programy edukacyjne wpływające na wzrost świadomości społeczności lokalnej w zakresie problemu przemocy domowej</p> <p>upowszechnianie praktyk wprowadzania procedur działania w przypadku zgłoszenia podejrzenia przemocy w rodzinie.</p>	<p>niska świadomość społeczna i obojętność w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie</p> <p>przekonania o marginalnym zasięgu zjawiska / stereotypowe postrzeganie i identyfikowanie przemocy z określonym typem rodzin</p> <p>brak wsparcia i bierność świadków przemocy</p> <p>nieznajomość kompetencji i zadań instytucji i podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną oraz niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, nadużywania zawieszania wykonania kar</p> <p>małe zainteresowanie programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie i brak ich ciągłości</p> <p>brak opracowanych uregulowań prawnych (przepisów prawa miejscowego, regulaminów) umożliwiających pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w uzyskaniu w pierwszej kolejności mieszkania socjalnego.</p>

Zródło: opracowanie własne

IV. Realizacja pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Włocławek

4.1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

a) Sekcja Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej

Działalność Sekcji Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej we Włocławku, ul. Żytnia 58 jest jednym z elementów działań prowadzonych przez Miejski Ośrodek

Pomocy Rodzinie we Włocławku na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Teren działania stanowi miasto Włocławek.

Zgodnie z art. 47 ust. 1. ustawy o pomocy społecznej „Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.” „W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy” (art. 47 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej).

Zakres zadań Sekcji Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej obejmuje:

1. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom doświadczającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
2. Pomoc osobom i rodzinom przeżywającym kryzysy, w tym przemocy domowej,
3. Przywracanie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie z trudnościami życiowymi,
4. Wspieranie kobiet w ciąży w formie koordynowania przez asystenta rodziny ich uprawnień,
5. Zapewnienie obsługi organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego.

Sekcja realizuje zadania w szczególności przez:

- udzielanie doraźnej i planowej pomocy specjalistycznej
- pracę z rodziną i osobami przeżywającymi trudności i kryzysy życiowe
- prowadzenie działalności profilaktycznej, przede wszystkim w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz wzmocnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzin,
- utrzymanie miejsca czasowego pobytu (schronienia) dla osób doświadczających przemocy domowej bądź znajdujących się w sytuacji kryzysowej uzasadniającej taką konieczność,
- przygotowanie i realizację programów na rzecz pomocy dziecku i rodzinie oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- organizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego oraz poradnictwa dla sprawców przemocy,
- opracowanie i koordynowanie realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- wsparcie merytoryczne instytucji oraz grup roboczych pracujących na rzecz rodziny w zakresie procedury Niebieskie Karty oraz zabezpieczania osób doświadczających przemocy domowej

- opracowanie sprawozdań i analiz z zakresu realizowanych zadań.

Jak wspomniano wyżej, oferta Sekcji skierowana jest również do osób stosujących przemoc w rodzinie - Sekcja realizowała programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, w następujących terminach:

- od 20.09.2016 r. do 24.11.2016 r.;
- od 13.09.2017 r. do 22.11.2017 r.;
- od 17.09.2018 r. do 28.11.2018 r. I edycja i II edycja od 4.10.2018 r. do 29.11.2018 r.;
- od 27.05.2019 r. do 12.07.2019 r. I edycja i II edycja od 19.09.2019 r. do 29.11.2019 r.

Ponadto podejmowane są działania na rzecz tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dostosowanie metod i form pomocy do zdiagnozowanych potrzeb społeczności lokalnej poprzez:

- a) stały kontakt z dzielnicowymi, kuratorami, pracownikami socjalnymi MOPR,
- b) współpracę z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz pomocy osobom i rodzinom znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej,
- c) udzielanie poradnictwa i konsultacji w sprawach związanych z przemocą w rodzinie oraz procedur Niebieskie Karty prowadzonych przez pracowników MOPR i pozostałe podmioty uprawnione do rozpoczynania tej procedury lub pracujących na rzecz ochrony osób i rodzin przed przemocą,
- d) udzielanie osobom zgłaszającym się do Sekcji informacji o dostępnych formach pomocy i uprawnieniach do pomocy bezpłatnej,
- e) zapewnianie grupom roboczym dostępu do bezpiecznego miejsca pracy z rodzinami.

b) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie we Włocławku

Specjalistyczny Ośrodek jest jednostką o zasięgu ogólnopolskim. Działa w ramach struktury Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku, dysponuje 12 miejscami noclegowymi i udziela pomocy w zakresie:

- osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie i w związku z tym nie mają możliwości pobytu w ich właściwym miejscu zamieszkania, z udziałem których jest prowadzona procedura Niebieskie Karty,
- osobom, które doświadczały przemocy w przeszłości, z udziałem których była prowadzona procedura Niebieskie Karty.

Standard podstawowych usług świadczonych przez Specjalistyczny Ośrodek obejmuje zakres interwencyjny, terapeutyczno-wspomagający oraz zapewnienie potrzeb bytowych. Pomoc świadczona jest ambulatoryjnie lub z możliwością czasowego pobytu. Udzielana pomoc specjalistyczna ma

charakter bezpłatny, natomiast pomoc o charakterze socjalnym jest uzależniona od kryterium dochodowego określonego w przepisach ustawy o pomocy społecznej.

W zakresie interwencyjnym Ośrodek zapewnia:

- 1) schronienie ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód;
- 2) ochronę ofiary przemocy w rodzinie przed sprawcą przemocy w rodzinie;
- 3) udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej oraz niezwłoczne zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej, w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary przemocy w rodzinie;
- 4) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i udzielenie wszechstronnego wsparcia w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej, związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.

W zakresie terapeutyczno-wspomagającym:

- 1) opracowanie diagnozy rodziny,
- 2) opracowanie indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy,
- 3) udzielanie poradnictwa:
  - a) psychologicznego,
  - b) pedagogicznego,
  - c) prawnego,
  - d) socjalnego,
- 4) prowadzenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zależności od zgłaszania takiej potrzeby przez adresatów,
- 5) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- 6) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia i pomocy psychologicznej,
- 7) udzielanie konsultacji wychowawczych.

Osoba ubiegająca się o pomoc specjalistyczną otrzymuje ją na podstawie złożonego wniosku, rozpoznania jej sytuacji osobistej i rodzinnej, postawienia diagnozy i oddziaływań specjalistycznych, których celem jest:

- udzielenie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia,
- zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,

- wspieranie osoby dotkniętej przemocą w rodzinie w rozwiązywaniu jej sytuacji życiowej, szczególnie w zakresie prawnym, rodzinnym, finansowym i zawodowym.

Pobyt w Specjalistycznym Ośrodku trwa do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie.

c) Osiedlowe Sekcje Pomocy Środowiskowej MOPR

Osobami pierwszego kontaktu ze środowiskiem wymagającym udzielenia wsparcia i pomocy są pracownicy socjalni pracujący w poszczególnych rejonach miasta. Dokonują oni oceny i analizy sytuacji, w tym bardzo często sytuacji związanej z występowaniem przemocy w rodzinie i wymagającej natychmiastowej interwencji. Szczególnie istotne znaczenie ma identyfikowanie zaniedbań bądź krzywdzenie dzieci, które nie podlegają obowiązkowi szkolnemu oraz nie uczęszczają jeszcze do przedszkoli czy żłobków. Dzieci te pozostają w pewnego rodzaju izolacji społecznej, poza kontrolą przedstawicieli innych służb. Pracownik socjalny w takich przypadkach to jedyna osoba, która ma możliwość dostrzeżenia krzywdy dziecka i podjęcia działań w celu jej przeciwdziałania. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Osiedlowych Sekcjach Pomocy Społecznej ściśle współpracują z Komendą Miejską Policji w zakresie wdrażania procedury „Niebieska Karta”.

d) Placówki wsparcia dziennego MOPR

Świetlice MOPR przeznaczone są dla dzieci w wieku szkolnym. Działają w najbliższym środowisku lokalnym dziecka. Zapewniają czasową opiekę oraz wychowanie dzieciom pozbawionym częściowo opieki rodzicielskiej i niedostosowanym społecznie.

Głównym zadaniem placówek jest wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji.

Zadanie to realizowane jest w szczególności poprzez:

- organizację czasu wolnego,
- pomoc w nauce,
- pomoc w kryzysach osobistych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych,
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień,
- kształtowanie właściwych postaw i zachowań,
- pracę z rodziną dziecka.

Pracownicy świetlic współpracują z pracownikami socjalnymi, szkołą, sądem oraz innymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo wychowawczych.

e) Placówki opiekuńczo wychowawcze całodobowe

Zapewniają w sytuacjach nagłych miejsce pobytu i opiekę dzieciom doznającym przemocy domowej lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej w przypadku braku lub przeciwwskazań do zaopiekowania się nimi przez bliską rodzinę.

4.2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji, gdy w wyniku podejmowanych działań o doświadczaniu przemocy podejrzenie powezną członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisja zobowiązana jest do:

- diagnozy sytuacji i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- udzielenia kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym informacji o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- organizowania niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- prowadzenia rozmów z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- wszczynania procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Ponadto przedstawiciel/e MKRPA są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym.

4.3. Komenda Miejska Policji

Funkcjonariusze Policji są najczęściej pierwszymi osobami, do których trafia informacja o występowaniu przemocy w rodzinie. Od skuteczności podjętej interwencji zależy często efektywność pomocy udzielonej przez inne służby.

Podstawowymi zadaniami Policji jest między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza Policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- organizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmowanie, w razie potrzeby, innych niezbędnych czynności zapewniających ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzenie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie rozmowy, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny oraz wezwanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadzanie na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowych w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmowanie działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składanie systematycznych wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez Zespół Interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r.

Ponadto funkcjonariusz Policji uczestniczy w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym, a w przypadku bezpośredniego

zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie uczestniczy również w działaniach podejmowanych przez pracownika socjalnego.

4.4. Placówki oświatowe i Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny mają możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia, jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności;
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym informacji o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna we Włocławku ul. Wojska Polskiego 27 to publiczna placówka działająca w systemie oświaty udzielająca dzieciom i młodzieży, a także rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z problemami opiekuńczo

– wychowawczymi oraz nauką i kształceniem. Poradnia świadczy również pomoc dla rodzin z problemem przemocy domowej poprzez:

1. diagnozę problemu;
2. udzielanie porad i informacji dotyczących możliwości uzyskania pomocy;
3. pomoc terapeutyczną dla rodziców i dzieci – ofiar przemocy w rodzinie.

4.5. Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej i Poradnia Terapii Uzależnień

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często towarzyszą jej poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna, oprócz udzielenia pierwszej pomocy, obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania;
- poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy;
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie;
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji;
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, doznania ciężkich obrażeń ciała).

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, a w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie uczestniczy również w działaniach podejmowanych przez pracownika socjalnego.

Występowanie przemocy w rodzinie w 82 % przypadków wiąże się ściśle z nadużywaniem alkoholu. Podjęcie leczenia i zachowanie abstynencji oraz stały udział sprawcy w terapii stanowi istotny element w kierunku zmiany jego zachowań i zatrzymania przemocy. W sytuacjach nadużywania alkoholu Poradnia Terapii Uzależnień, Włocławek, ul. Kaliska 104 A jest jednym z ogniw wspomagających skuteczność i kompleksowość działań podejmowanych w celu ochrony ofiar przemocy domowej.

4.6. Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Grupy Robocze

Od dnia 25 października 2011 r. na terenie miasta Włocławek funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Włocławek Nr 223/2011 z dnia 6 października 2011 r. Określono w nim skład osobowy Zespołu oraz rodzaj instytucji reprezentowanych przez poszczególne osoby. Jego członkowie są przedstawicielami następujących instytucji:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie;
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Komendy Miejskiej Policji;
- Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Włocławek;
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej;
- Miejskiego Zespołu Opieki Zdrowotnej;
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej;
- Towarzystwa Przyjaciół Dzieci;
- Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej;
- „Caritas” Diecezji Włocławskiej.

Siedzibę Zespołu ustanowiono w Sekcji Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej we Włocławku, ul. Żytnia 58, której zadaniem jest między innymi prowadzenie obsługi organizacyjno – technicznej Zespołu grup roboczych oraz prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 t.j.) zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do poszczególnych procedur mogą być powoływane Grupy robocze, które:

- opracowują i realizują planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentują działania podejmowane wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efekty tych działań.

V. Cele, zadania programu i kierunki działań

5.1. Cel główny i cele szczegółowe

Cel główny:

Zapobieganie i ochrona przed przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin doznających przemocy

Cele szczegółowe:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Wzmocnienie działań pomocowych i ochrony osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

5.2. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez: wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą;
- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy;

- podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie.

5.3 Harmonogram działań

CEL SZCZEGÓŁOWY 1: Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie

Zadanie	Działanie	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Termin realizacji
1. Nawiązanie i wzmocnienie współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	1. Prowadzenie zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego - liczba utworzonych grup roboczych - liczba posiedzeń grup - liczba środków objętych pomocą grup roboczych 	Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	2021-2025
	2. Dialog społeczny pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom - systematyczne spotkania		<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań przedstawicieli instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie 	Wszystkie podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
2. Systematyczne diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie, jej skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań	1. Zbieranie i analiza informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - sprawozdania roczne - liczba zidentyfikowanych przez służbę zdrowia osób doświadczonych przemocą w rodzinie - liczba bezpłatnych zaświadczeń wydanych na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 22.10.2020 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzajach uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie poz. 1334 Dz. Ustaw z 2010 r. 	MOPR, Policja, Oświata, MKRPA,	2021-2025
	2. Opracowanie raportów na temat występowania zjawiska przemocy domowej i skuteczności podejmowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> - liczba raportów i sprawozdań 	MOPR, Policja, Oświata, MKRPA,	2021-2025
3. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Szkolenia resortowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń - liczba przeszkolonych osób z każdej ze służb 	MOPR, Policja, Oświata, MKRPA,	2021-2025
	2. Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń w celu podniesienia umiejętności pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy oraz skuteczniejszego radzenia sobie ze stresem	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń - liczba przeszkolonych osób z każdej ze służb 	Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	2021-2025
	3. Konferencje i seminaria z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla przedstawicieli instytucji, służb, różnych grup zawodowych i społecznych zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - liczba konferencji i seminariów - liczba osób uczestniczących w konferencjach i seminariach 	Wszystkie podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	2021-2025

CEL SZCZEGÓLNY 2: Wzmacnianie działań pomocowych i ochrony osób uwikłanych w przemoc w rodzinie					
Zadanie	Działanie	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Termin Realizacji	
1. Udzielenie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i świadkom przemocy w rodzinie	1. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne dla dorosłych, dzieci i młodzieży (indywidualne)	<ul style="list-style-type: none"> - liczba placówek prowadzących poradnictwo i terapię w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego pedagogicznego, prawnego, socjalnego - liczba osób objętych terapią indywidualną - liczba prowadzonych grup wsparcia - liczba prowadzonych warsztatów dla rodziców - liczba uczestników tych warsztatów 	MOPR, Sekcja Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Organizacje pozarządowe, Klub Integracji Społecznej	2021-2025	
	2. Terapia indywidualna dorosłych, dzieci i młodzieży				
	3. Grupowe formy wsparcia: grupy wsparcia, grupy samopomocowe, warsztaty dla rodziców				
	2. Praca socjalna		<ul style="list-style-type: none"> - liczba środowisk objętych pomocą w formie pracy socjalnej 	MOPR, Sekcja Specjalistycznej pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej	2021-2025
	3. Interwencja kryzysowa i wsparcie		<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań interwencyjnych - liczba osób, którym udzielono wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy 	MOPR, Policja, Sekcja Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej	2021-2025
4. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty		<ul style="list-style-type: none"> - liczba wypełnionych formularzy „Niebieskich Kart – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów - liczba spraw zakończonych w wyniku braku zasadności podejmowanych działań - liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy 	Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	2021-2025	
5. Tworzenie i zwiększenie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania (interwencyjnych)		<ul style="list-style-type: none"> - liczba lokalnych telefonów zaufania, - czas dostępności telefonu - liczba rozmów i interwencji 	Sekcja Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej, Organizacje pozarządowe	2021-2025	

<p>2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą, zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania lub pobytu</p>	<p>1. Udzielanie bezpiecznego schronienia kobietom i matkom z dziećmi oraz mężczyznom dotkniętym przemocą domową (Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie we Włocławku)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba miejsc w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie we Włocławku - liczba osób (kobiet i dzieci) dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w Specjalistycznym Ośrodku - liczba mężczyzn dotkniętych przemocą domową, którzy skorzystali z miejsc w Specjalistycznym Ośrodku 	<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie</p>	<p>2021-2025</p>
	<p>2. Udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom - ofiarom przemocy (inne niezamieszkujące wspólnie osoby najbliższe, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dn. 6 czerwca 1997 r. - Kodeks Karny), rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie (art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie) - liczba miejsc w rodzinach zastępczych - liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego 	<p>MOPR, Placówki Opiekunco-wychowawcze, Rodziny Zastępcze</p>	<p>2021-2025</p>

CEL SZCZEGÓŁOWY 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Zadanie	Działanie	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Termin realizacji
<p>1. Interweniowanie i reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie</p>	<p>1. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”, przez uprawnione podmioty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób stosujących przemoc w rodzinie (liczba kobiet, liczba mężczyzn) 	<p>Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p>	<p>2021-2025</p>
	<p>2. Zapobieganie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami pokrzywdzonymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie - liczba skierowanych do Sądu wniosków o tymczasowe aresztowanie sprawców przemocy w rodzinie - liczba wydanych postanowień o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wobec sprawcy przemocy w rodzinie - liczba zakazów zbliżania się do osoby poszkodowanej wydanych w związku z przemocą w rodzinie 	<p>Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy</p>	<p>2021-2025</p>

			<ul style="list-style-type: none"> – liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy w rodzinie – liczba wniosków w trybie art. 11 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie o zobowiązanie sprawcy przemocy do opuszczenia mieszkania – liczba orzeczeń zobowiązujących sprawcę przemocy do opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą – liczba eksmisji z uwagi na przemoc w rodzinie 		
		3. Kierowanie wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub Prokuratury Rejonowej zastosowania przymusowego leczenia odwykowego	<ul style="list-style-type: none"> – liczba wniosków skierowanych do MKRPA o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego – liczba wniosków skierowanych do Prokuratury Rejonowej o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego – liczba osób, które podjęły zobowiązanie do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego w związku z przemocą w rodzinie 	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuratura Rejonowa	2021-2025
		4. Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> – liczba edycji programów korekcyjno-edukacyjnych – liczba osób przystępujących do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych – liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych 	MOPR, Sekcja Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej, Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej	2021-2025

CEL SZCZEGÓŁOWY 4: Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie

Zadanie	Działanie	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania	Termin realizacji
1. Edukacja społeczna dzieci, młodzieży, dorosłych oraz promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	<p>1. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród społeczności lokalnej</p> <p>2. Dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie – wydanie i rozpowszechnianie informatorów (aktualna baza danych)</p> <p>3. Umieszczanie informacji na stronach internetowych podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) – profilaktyka podjęta na rzecz pacjentów doświadczających i zagrożonych przemocą w rodzinie – liczba opracowanych i upowszechnianych informatorów 	<p>Sekcja Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej, Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,</p> <p>Sądy, Policja, Prokuratura Rejonowa, Kuratorzy oświaty, MOPR, Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p> <p>MOPR, Policja, Oświata.</p>	2021-2025

<p>2. Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców miasta Włocławek wobec zjawiska przemocy w rodzinie</p>	<p>1. Udział w kampaniach społecznych o charakterze lokalnym, które obalają mity i stereotypy nt. przemocy domowej</p> <p>2. Organizacja imprez masowych o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym (konferencje, festyny)</p> <p>3. Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i agresji w szkołach</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba lokalnych kampanii społecznych - liczba konferencji - liczba festynów - liczba świetlic MOPR, w których realizowany jest program profilaktyczny w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<p>MKRPA, Ochrona Zdrowia</p> <p>Wszystkie podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie</p> <p>MOPR, Policja, Oświata, Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p> <p>Świetlice MOPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>	<p>2021-2025</p> <p>2021-2025</p> <p>2021-2025</p>
<p>3. Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy</p>	<p>1. Prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy</p> <p>2. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego</p> <p>3. Prowadzenie programów i warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych zajęć psychoedukacyjnych i profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy dla dzieci i młodzieży - liczba uczestników biorących udział w zajęciach psychoedukacyjnych i profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy - liczba dzieci i młodzieży, która wzięła udział w wypracowaniu letnim w formie kolonii z programem socjoterapeutycznym - liczba dzieci i młodzieży biorących udział w projektach współfinansowanych ze środków EFS, z elementami programu psychoedukacyjnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - liczba projektów, obejmujących działania w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie - liczba osób biorących udział w projektach współfinansowanych m.in. ze środków EFS, służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, w tym z programem psychoedukacyjnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Straż Miejska</p> <p>Świetlice MOPR, Oświata</p> <p>Świetlice MOPR, Oświata, Sekcja Specjalistycznej Pomocy Rodzine i Interwencji Kryzysowej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Klub Integracji Społecznej</p>	<p>2021-2025</p> <p>2021-2025</p> <p>2021-2025</p>

VI. Adresaci, miejsce i czas realizacji programu

6.1. Adresaci programu

Program kierowany jest do:

1. osób doznających przemocy w rodzinie, w tym:

- dzieci;
- współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
- osób starszych;
- osób z niepełnosprawnościami;

2. sprawców przemocy w rodzinie;

3. świadków przemocy w rodzinie;

4. przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy;

5. społeczności lokalnej.

6.2. Czas i miejsce realizacji

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021 - 2025 będzie realizowany na terenie miasta Włocławek. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Miasta Włocławek i będzie kontynuowane do 31 grudnia 2025 roku. Zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.

6.3. Koordynator Programu

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku.

6.4 Realizatorzy Programu

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 będzie realizowany we Włocławku przez instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Urząd Miasta Włocławek;
- Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
- Komendę Miejską Policji;
- Placówki oświatowe oraz Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną;

- Placówki ochrony zdrowia.

6.5. Partnerzy Programu

Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, organizacje pozarządowe.

VII. Monitoring Programu

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021-2025 monitoruje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Monitoring będzie prowadzony w lutym każdego roku w oparciu o sprawozdania poszczególnych jednostek z wykonanych działań za rok poprzedni. Sprawozdanie z realizacji Programu zostanie przedstawione Radzie Miasta po zakończeniu działań.

VIII. Zasady finansowania

Finansowanie realizacji zadań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Włocławek na lata 2021 - 2025 dokonywane będzie ze środków budżetowych Miasta, a także ze źródeł zewnętrznych, w ramach budżetów poszczególnych jednostek.

Spis tabel

Tabela nr 1. Rodzaje i znamiona przemocy	8
Tabela nr 2. Formy przemocy wg prof. J. Melibrudy	9
Tabela nr 3. Zestawienie zbiorcze „Niebieskie Karty” za lata 2016 – 2019, które wpłynęły do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie we Włocławku	14
Tabela nr 4. Analiza SWOT	21

Spis wykresów

Wykres Nr 1. Cykl przemocy w rodzinie	9
Wykres Nr 2. Liczba „Niebieskich Kart” w latach 2016-2020 w mieście Włocławek	15
Wykres Nr 3. Liczba zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie	15
Wykres Nr 4. Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego	16
Wykres Nr 5. Liczba wniosków skierowanych do Sądu o tymczasowe zatrzymanie	17
Wykres Nr 6. Liczba zakazów zbliżania się do osoby poszkodowanej w wydanych w związku z przemocą w rodzinie	18
Wykres Nr 7. Liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy w rodzinie	18

Bibliografia

1. Badura-Madej, W., (1996), *Wybrane zagadnienia interwencji kryzysowej*, Warszawa, BPS
2. Browne K., Herbert K., (1999), *Zapobieganie przemocy domowej*, Warszawa, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Herzberger S. D., (2002), *Przemoc domowa. Perspektywa psychologii społecznej*, Warszawa, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4. Kluczyńska S., (2005), *Zasady pomocy psychologicznej dla dorosłych ofiar przemocy w rodzinie. Przewodnik do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, Instytut Psychologii Zdrowia PTP, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, s. 24
5. Łuszczynska M., (2010), *Praca socjalna z rodziną przemocową - aspekty prawne, badania, teoria, przegląd wybranych metod*, [w:] (red) Sędzicki M. *Rodzina i dziecko w obszarze pracy socjalnej*, Warszawa, Akademia Pedagogiki Specjalnej
6. Mazur, J., (2002), *Przemoc w rodzinie. Teoria i rzeczywistość*, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”
7. Mellibruda, J., Durda, R., Sasal, H. D., (1998), *O przemocy domowej. Poradnik dla lekarza pediatry*, Warszawa, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
8. Polanowski, J., (2008), *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prawo i praktyka*, Warszawa, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
9. Pospiszyl I., (1999), *Razem przeciw przemocy*, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”
10. Przewodnik do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (2005), Warszawa, Instytut Psychologii Zdrowia PTP, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
11. Sasal, H. D., (1999), *Przewodnik do procedury interwencji Policji wobec przemocy w rodzinie*, Warszawa, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
12. Sztander W., (1999), *Na czym polega pomaganie ofiarom przemocy domowej?*, „Niebieska Linia”, Nr 5/1999
13. Mellibruda J., *Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie*, [w:] http://www.niebieskaLinia.pl/przewodnik_ustawa/poradnik_ekspert_radza/01._Jerzy_Mellibruda.pdf
14. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390)